

6è Congrés Català de Salut Mental
MIGRACIONS, EXILI I REFUGI:
DRETS HUMANS I SALUT MENTAL
Barcelona, 1 - 3 de juny de 2017

GIE (Grup d'Intercanvi i Elaboració)
Lara Diez

Estiu de l'any 2012. (Fa cinc anys)

Un petit grup ens reunim per pensar: Què podem fer per digerir la situació de catàstrofe social que estem vivint?

Decidim crear un espai de trobada un cop al mes, de 21h a 23h sota les següents premisses:

- Es tracta d'un grup que té la pretensió de donar espai a pensar la situació de catàstrofe social.
- Es faran 10 sessions.
- El grup és obert a tothom i tothom pot venir a participar quan vulgui o pugui.
- Portarem aquesta experiència al Cinquè Congrés Català de Salut Mental.
- Generarem alguna idea que es pugui desenvolupar durant els propers dos anys.
- Bategem el grup com a GIE (Grup d'intercanvi i elaboració).

Tardor de 2012 – Hivern 2013: Primera etapa.

La metàfora del Xapapote dona el tret de sortida: "A diferència del *vertit* amb quitrà negre, *grumós*, pestilent, invasiu i mortal per la vida al mar i a les platges, aquest xapapote de la gran contaminació actual, dels vertits tòxics de desesperança, impotència, corrupció, cinisme, indecència, humiliació, violència, no s'ensuma ni es veu. Incolor i inodor però letal."

El GIE comença, s'engega amb força i il·lusió per localitzar aquest Xapapote i elaborar pensament nou que el pugui combatre.

En aquest primer període de 4 mesos (4 sessions) van passar 48 persones d'edats entre 19 i 75 anys, que provenien de diversos mons: la psicologia, la psiquiatria, la música, l'arquitectura, el teatre, la geologia, el disseny, el dibuix, la medicina, la integració

social, el psicoanàlisi, l'art teràpia, el guió, la història de l'art, el dret, la politologia, l'economia, la biologia, la sociologia, l'artesania, les titelles, el periodisme i la docència.

El grup esdevenia un espai reparador i nutritiu on sempre se sortia amb més energia del que s'havia entrat. Recordem que era dimarts de 21h a 23h.

Hivern 2013- Primavera 2013: Segona etapa.

A la sessió numero 5 es produeix un canvi que determinaria el GIE: "Passat, present i futur".

Durant la sessió va aparèixer la necessitat d'elaborar el passat, el trauma de la guerra civil i la nostra herència *transgeneracional*, per poder habitar el present. A la vegada, sorgeix el desig de crear, imaginar i somiar un lloc nou on poder viure amb respecte i amb il·lusió.

Això va articular el grup en tres direccions:

1. El GIE, on seguïem la línia de pensament nou per la situació actual.
2. L'elaboració del passat.
3. La creació d'un país nou pel futur.

El grup es trobava en la seva totalitat i, paral·lelament, s'adheria als grups de treball: passat i futur.

Cinquè congrés Català de Salut mental. Juny de 2013.

Al cinquè congrés es va presentar tot el treball descrit fins ara al plenari i en els espais de treball es va fer una sessió d'elaboració del passat i una sessió on es va presentar el "Decàleg per un país nou".

Aquest darrer, consistia en un decàleg de 8 punts, amb una descripció sintètica d'allò bàsic que volíem en un país nou.

Any 2014- Any 2015 i any 2016

Durant aquests anys, tal i com ens vam comprometre a l'inici, em desenvolupat el decàleg per un país nou. Que és l'experiència de la que us vull parlar.

Seguint amb la dinàmica GIE, ens hem reunit una vegada al mes, de 21h a 23h durant 20 sessions.

El grup era obert i podia participar tothom les vegades que volgués i pogués.

El primer any vam fer una primera volta a tots els punts del decàleg i el segon any una segona volta, desenvolupant el que s'havia treballat a la primera volta.

Els punts eren, per aquest ordre:

1. Democràcia i ciutadania.
2. Salut.
3. Educació.
4. Cultura i comunicació.
5. Treball.
6. Economia.
7. Sector públic.
8. Ecologia i biodiversitat.

Aproximadament 35 persones van fluctuar per aquest grup, estabilitzant-se, l'últim any, en un grup d'entre 8 i 15 persones.

Avui, juny 2017, cinc anys després de l'inici del GIE.

Durant cinc anys hem pogut observar que les coses canvien i evolucionen a una gran velocitat, que no som els mateixos que quan va començar. S'han produït transformacions significatives a nivell macro i micro de les que hem après molt.

No m'entretindré a descriure els punts del decàleg i el que conté per una qüestió de temps. Tota la informació quedarà recollida a la Web de la fundació. On també hi tenim un document on estan transcrites les 10 sessions primeres del GIE. És un document històric.

Però sí que diré algunes coses que vam pensar quan el procés arribava a la seva fi:

- El que realment crea el país nou on volem viure és el camí de pensar-lo. Quan ens deien: "Molt bé aquestes reunions que feu! Però quin objectiu teniu? Quin és l'objectiu final d'aquest grup?", la resposta era: "L'intercanvi i l'elaboració.", "Ja però, Què en fareu de tot això? Per a què?"

Era molt difícil d'explicar. Però, en realitat, la resposta era senzilla: "per ser més feliços i per habitar un món millor."

Tenir un espai d'intercanvi i elaboració de pensament que funciona, del que disposes i al qual pertany, és reparador a tots els nivells. I si un mateix camina per la vida amb aquest espai en el seu cor, automàticament eixampla el cor dels que es troben al seu voltant. I es produeix un efecte prodigiós on ens veiem els

uns als altres. Com l'arc de sant Martí. Seriem gotes d'aigua a les que una llum com el GIE ens agrupa i ens fa brillar amb colors, establint ponts.

- El GIE és un objectiu en sí mateix. És una fabrica de pensament nou i un espai d'aprenentatge dels processos de democràcia participativa. Durant el viatge es fan evidents diferències, dificultats per organitzar-se, dificultats per aportar solucions al gust de tothom... i en aquest camí ens entrenem en l'art de la discrepància, de la lluita, de saber cedir, de saber defensar una idea. És un entrenament necessari.
- Tenir moviments migratoris, tal i com va ser el GIE, on hi va haver persones que van venir només un dia, d'altres que han estat a totes les sessions i altres que ens han acompanyat intermitentment en el viatge. Han enriquit significativament el procés. Ens han fet pensar en les idees que van i venen, en les persones que marxen i es queden i com s'encaixa això en el dia a dia i en el pensament col·lectiu. De la mateixa manera, un espai on es poden trobar diverses generacions i diverses professions i oficis més enllà de la família, és difícil de trobar i promou molt aprenentatge.
- Quan ens hem vist immersos pel desànim enmig d'aquest treball, agafàvem forces de tots els que han format part del GIE que esdevenien un cercle de pensament que ens envoltava i esperonava. No només aquells que han vingut alguna vegada, sinó tots aquells a qui els hi hem explicat, familiars, amics, companys... tots aquells que sabien que aquest grup existia i que en algun moment l'han imaginat. Entre tots l'hem sostingut.
- 50 persones que com a mínim han vingut 2 hores són 100 hores de pensament. 25 persones que han vingut a com a mínim 10 sessions, són 500 hores de pensament. I 6 persones del grup promotor que han estat a 20 sessions i a reunions organitzatives són 240 hores. 840 hores mínim de pensament. Més el temps que aquestes persones hem invertit explicant-ho a amics i familiars, que no conto.

Hem fet molta feina, molta. Hem après molt, moltíssim. I el que ens queda!

El país on volem viure és una migració en sí mateix. Es mou amb el motor del pensament nou, s'alimenta amb els somnis i desitjos dels seus habitants i està liderat per processos de democràcia participativa. I migra, sí, migra. Perquè és un país que no vol fixar-se, és un país que vol estar atent a allò que passa, és un país que vol crear espai i no tancar-se i és un país que entén que tot és molt difícil, que coneix la catàstrofe i el terror, però que també sap, del cert, i no oblida, la seva capacitat prodigiosa.

Obrim més GIEs, sisplau.